

**Svarfordelinger fra
Undersøgelsen**

**Amtspolitik i Skandinavien
- den danske del**

**Kasper Møller Hansen, Roger Buch Jensen &
Niels Ejersbo**

**Kommunalpolitiske Studier
nr. 20/2000**

Indholdsfortegnelse

1. Forskningsprojektet	side 2
2. Undersøgelse af amtsrådsmedlemmer	side 3
3. En politikers profil	side 5
4. Svarfordeling	side 7
5. Bilag 1 - Følgrebrev til amtsrådsmedlemmer	side 25
6. Bilag 2 - Rykkerbrev til amtsrådsmedlemmer	side 26
7. Bilag 3 - Telefonrykker til amtsrådsmedlemmer	side 27
8. Publikationer i serien "Kommunalpolitiske Studier"	side 28

1. Forskningsprojektet

Niveauet mellem det lokale og det nationale har traditionelt været nedprioriteret i større forskningsprojekter i såvel Danmark som i de øvrige skandinaviske lande. Dette er blandt andet grunden til dette ambitiøse skandinaviske projekt, som omfatter en kortlægning af amtsrådsmedlemmernes holdninger og demografi i Danmark, Norge og Sverige.

Projektet "Regionkommunen i det politiske system-mellom geografi, funksjon og partipolitikk" er finansieret af Norges Forskningsråd og ledes af professor Per Kristen Mydske, Institutt for Statsvitenskap ved Universitetet i Oslo i samarbejde med Örebro Universitet i Sverige og SDU - Odense Universitet i Danmark.

Den overordnede problemstilling vedrører politikerrollen på det regionale niveau i de tre lande, og hvordan den er påvirket af dimensioner som geografi, parti og fagsektor. Udviklingen for de regionale niveauer foregår i disse år i et højt tempo, og det er derfor endnu vigtigere, at de kundskaber, erfaringer og opfattelser, som de enkelte amtsrådsmedlemmer har, bliver analyseret på en systematisk måde. Undersøgelsen vil derfor forsøge at kvalificere diskussionen om amternes fremtid - ikke alene i en dansk sammenhæng, men i et skandinavisk perspektiv.

Projektet vil blandt andet udmønte sig i en bog, som forventes at udkomme i foråret 2001. Bogen vil blandt andet analysere forskelle mellem regionerne og prøve at skabe en indsigt i politikernes indflydelse i de forskellige regioner. Hvordan politikerne rekrutteres, deres profil og politikernes samarbejde med andre organisationer vil også blive forsøgt analyseret.

Mens den kommende bog vil medtage analyser på tværs af landegrænser, vil dette hæfte alene indeholde svar fra danske amtspolitikere. I afsnit 3 er der medtaget en tabel, som kort sammenligner nogle udvalgte karakteristika for medlemmerne i skolebestyrelser, kommunalbestyrelser, amtsråd og i Folketinget.

En stor tak til de mange amtsrådsmedlemmer som har taget sig tid til at udfylde spørgeskemaet. Det er deres svar, som har muliggjort denne undersøgelse.

2. Undersøgelse af amtsrådsmedlemmer

Undersøgelsen omfatter samtlige 374 amtsrådsmedlemmer i Danmark. Udsendelsen af spørgeskemaerne blev foretaget tirsdag den 5. oktober 1999. De 374 spørgeskemaer blev sendt til amtsdirektørerne for de 14 danske amter. Det var så op til amtsdirektøren at uddele spørgeskemaet på næstkommende amtsrådsmøde eller videresende skemaerne til politikerne. Den 11. november kunne det konstateres, at skemaerne inkl. følgebrev og frankeret svarkurvert enten var blevet uddelt eller sendt til alle amtsrådspolitikere. Den 12. november blev der udsendt en skriftlig påmindelse til 217 amtsrådsmedlemmer, som ikke havde returneret skemaet. Rykkerudsendelsen indeholdt spørgeskemaet, og der var vedlagt et følgebrev og en frankeret svarkuvert. Svarprocenten var på dette tidspunkt 40,9. Derudover var der fra to amtspolitikere meddelt, at de ikke ønskede at deltage i undersøgelsen.

I perioden den 30. november til den 8. december blev anden rykker foretaget telefonisk hos de i alt 152 amtsrådsmedlemmer, der ikke havde svaret. Svarprocent var den 30. november på 58,6. Derudover var der på dette tidspunkt i alt 3 amtspolitikere, som havde tilkendegivet, at de ikke ønskede at deltage.

Ud af de 152 amtspolitikere, som blev forsøgt rykket telefonisk, var der ét telefonnummer, der ikke var offentligt tilgængeligt. Derfor var det reelle antal, som blev telefonrykket, 151. Den telefoniske rykkerprocedure foregik om aftenen i tidsrummet 17 - 21 fra tirsdag den 30. november til torsdag den 2. december. Her blev samtlige 151 amtsrådsmedlemmer forsøgt kontaktet. Tirsdag den 7. december blev der i tidsrummet 17 - 20 foretaget telefonisk rykning til de resterende 50, som der ikke var opnået kontakt til ved første telefonopringning. Her blev der for første gang givet besked til ægtefæller og samboende. Onsdag morgen i tidsrummet 9-10 blev der igen forsøgt kontakt til de resterende 15.

Det lykkedes at opnå direkte kontakt til 116, hvilket svarer til 76,8% af det reelle antal personer, der blev rykket telefonisk. Desuden blev der givet besked til 14 ægtefæller og samboende. Der blev aldrig opnået kontakt til 15, som havde offentligt tilgængelige telefonnumre. Derudover var der 6 telefonnumre, der var i uorden. Det lykkedes ikke at opnå kontakt til $15 + 6 + 1 = 22$ af de 152 amtsrådsmedlemmer, der ikke havde svaret.

Sidste besvarede spørgeskema, som er medtaget i undersøgelsen, blev modtaget den 10. januar 2000. Hermed er 241 besvarede skemaer medtaget i undersøgelsen, hvilket giver en svarprocent på 64,4. Nedenstående tabel opsummerer svarprocenterne gennem rykkerproceduren.

Antal modtagne spørgeskemaer og svarprocent		
	Antal svar	Svarprocent
Ved første skriftlige rykker	153	40,9
Ved telefonisk rykkerprocedure	219	58,6
Ved undersøgelsens afslutning	241	64,4
Antal amtsrådsmedlemmer i alt: 374		

Svarprocent fordelt på de 14 amtsråd

Amt	Svarprocent	(N)
København	48	31
Frederiksborg	71	21
Roskilde	48	23
Vestsjælland	59	29
Storstrøm	52	31
Bornholm	71	17
Fyn	65	31
Sønderjylland	69	29
Ribe	86	21
Vejle	81	31
Ringkjøbing	67	21
Århus	71	31
Viborg	78	27
Nordjylland	48	31
Total		374

Svarprocent fordelt på parti

Parti	Svarprocent	(N)
Socialdemokratiet	65	136
Det Radikale Venstre	67	15
Det Konservative Folkeparti	73	40
Socialistisk Folkeparti	80	25
Kristeligt Folkeparti	100	2
Venstre	57	124
Fremskridtspartiet	67	3
Enhedslisten	100	2
Dansk Folkeparti	57	21
Andre*	83	6
Total		374

* Slesvigsk Parti, Amtslisten, Komiteen for Hjemmestyre, Den Sønderjyske Borgerliste, Den Frie Amtsliste og Solidarisk Alternativ - SOL.

Svarprocent fordelt på amtsborgmester

	Svarprocent	(N)
Amtsborgmester	71	14
Ikke amtsborgmester	64	360
Total		374

Svarprocent fordelt på køn

Køn	Svarprocent	(N)
Mand	68	259
Kvinde	57	115
Total		374

Svarprocent fordelt på udvalgsformænd

	Svarprocent	(N)
Udvalgsformand	67	73
Ikke udvalgsformand	64	301
Total		374

Ovenstående fem tabeller viser, at der er en vis variation i svarprocenterne mellem amtsrådene, partierne og køn, mens at svarprocenterne for amtsborgmestre/ikke amtsborgmestre og udvalgsformænd/ikke udvalgsformænd næsten er ens. Det betyder, at nogle amtsråd og partier er overrepræsenterede, mens andre er underrepræsenterede i forhold til det faktiske antal. Det samme gælder for køn, hvor mænd er overrepræsenterede og kvinder er underrepræsenterede i undersøgelsen i forhold til det faktiske antal kvinder og mænd i amtsrådene.

De følgende svarfordelinger er alle afrundet til hele procenttal. I de tilfælde, hvor almindelige afrundingsregler har medført, at tabellen ikke summerer til 100%, er der foretaget en afrunding ovenfra og fra venstre mod højre så tabellen summerer til 100%.

3. En politikers profil

Man diskuterer ofte om politikerne afspejler vælgerne, men det er sjældent, at man prøver at se på, hvordan politikerne adskiller sig fra hinanden afhængigt af, hvilket politisk niveau de befinder sig på. I nedenstående tabel sammenlignes fire udvalgte karakteristika for vælgerne samt medlemmerne af skolebestyrelser, kommunalbestyrelser, amtsråd og Folketinget.

Forskellige politiske niveaus sammensætning i forhold til vælgerne i procent

	Vælgerne	Skolebestyrelser	Kommunal- bestyrelser	Amtsråd	Folketinget
Køn					
Kvinder	51	44	28	30	38
Mænd	49	56	72	70	62
Alder					
18-29 år	23	1	3	2	6
30-39 år	18	33	10	3	13
40 år -	59	66	87	95	81
Uddannelsesniveau					
Folkeskole	75	-	52	47	43
Gymnasium	7	-	7	6	3
Længerevarende uddannelse	18	-	41	47	54
Beskæftigelse					
Selvstændige	6	-	22	22	21
Privat ansatte	34	-	22	13	23
Offentligt ansatte	22	-	42	37	37
Ude af erhverv	38	-	14	28	19
Kilde	Berg & Kjær 1997, Danmarks Statistik 1995, Kjær 2000	Cranil 1994	Berg & Kjær 1997, Anderson m.fl. 1996, Kjær 2000	Buch Jensen m.fl. 1998	Folketinget 1998
Data	01.01.1994	Spørgeskemaundersøgelse fra 1993	Valgbøger fra valget 16. november 1993, Spørgeskemaundersøgelse fra 1995	Spørgeskemaundersøgelse fra foråret 1997	Folketinget efter valget 11. marts 1998
Andre bemærkninger	Ved uddannelse henvises til personer mellem 20-66 år.	De forældrevalgte medlemmer. Undersøgelsen er behæftet med en vis usikkerhed, bl.a. pga. få besvarelser			Ekskl. medlemmerne fra Færøerne og Grønland

I tabellen er der mange af de kendte forhold vedrørende forskellen mellem vælgerne og politikerne, som springer i øjnene. Der er flere mænd end kvinder, der er flere over 40 år og færre unge. Samtidigt viser nærmere analyser også, hvilket ikke fremgår af tabellen, at der er færre i de ældste aldersgrupper. Politikerne har en længere uddannelse end vælgerne, og der er flere offentligt ansatte blandt politikerne end blandt vælgerne. Men hvis man ser lidt nærmere på tallene, viser det sig også, at der er forskelle mellem de politiske niveauer. Skolebestyrelser er det valgte organ, som har relativt flest kvinder efterfulgt af Folketinget, amtsråd og kommunalbestyrelser.

Der er relativt færrest medlemmer over 40 år i skolebestyrelserne efterfulgt af Folketinget,

kommunalbestyrelser og amtsråd. Amtsrådene er altså det gennemsnitligt "ældste" valgte organ, og det er især på grund af få 30-39 årige i amtsrådene.

Folketingspolitikere er gennemsnitlig bedst uddannet, mens uddannelsesniveaet for kommunal- og amtsrådspolitikere ikke adskiller sig væsentligt.

Når man ser på beskæftigelse, viser det sig, at der er relativt flere selvstændige blandt politikere end blandt vælgerne. Amtspolitikere adskiller sig fra de øvrige politiske niveauer ved, at der er relativt flere, som er ude af erhverv og færre i privat ansættelse.

Hvad kan være med til at forklare forskellene i sammensætningen af amtsrådene i forhold til de andre politiske niveauer? En forklaring på den højere alder kan være, at emnerne, som bliver behandlet i amterne, generelt appellerer til en lidt ældre aldersgruppe. En anden forklaring kan være, at posten som amtsrådsmedlem opfattes som en retrætepost.

Erhvervsstrukturen hos amtsrådsmedlemmer udmærker sig ved, at der er færre privatansatte og flere ude af erhverv. Begge disse forhold kan skyldes, at amtsrådsarbejdet er mere tidskrævende. Tidligere undersøgelser viser, at kommunalbestyrelsesmedlemmer i gennemsnit bruger ca. 15 timer pr. uge på politisk arbejde, mens amtsrådsmedlemmerne giver udtryk for, at de bruger mellem 27-29 timer pr. uge. (Anderson m.fl. 1996, Buch Jensen m.fl. 1998, nærværende undersøgelse). Den store andel af amtsrådspolitikere, som er ude af erhverv, kan også relateres til den høje gennemsnitsalder blandt amtsrådspolitikere.

Der findes også andre faktorer, som kan være med til at forklare forskellene mellem de politiske niveauer. Måden, kandidater opstilles og udvælges på, og hvordan de politiske partier er organiseret på de forskellige niveauer, kan måske forklare en del af forskellene.

En af de myter, man til tider støder på, er, at de "lavere" politiske niveauer kan opfattes som en politisk "kravlegård" forstået på den måde, at man starter sin politiske karriere på et "lavere" niveau og arbejder sig derfra opad i takt med, at man bliver mere erfaren. Dette mønster kan ikke genfindes i tabellen. Tværtimod har Folketinget, som i denne sammenhæng betegnes som det "højeste" niveau, netop flest medlemmer i aldersgruppen 18-29 år og gruppen 30-39 år.

Denne korte diskussion om forskellige politiske niveaues sammensætning giver kun nogle få og foreløbige bud på, at der er forskelle både de politiske niveauer i mellem og mellem niveauerne og vælgerne. En nærmere diskussion af årsagerne til, og om disse forskellige betyder noget, er interessant, men ligger udover denne dokumentationsrapport. Der henvises til en Ph.D.-afhandling af Ulrik Kjær, som bl.a. diskuterer dette nærmere (Kjær, under udgivelse).

Referencer

- *Anderson, Lene, Rikke Berg og Poul Erik Mouritzen (1996). "Undersøgelsen af kommunalbestyrelsesmedlemmer" i *Kommunalpolitiske Studier*, nr. 12. Odense, Odense Universitet.
- *Berg, Rikke og Ulrik Kjær (1997). "Afspejler kommunalpolitikere vælgerne?" i Jørgen Elklit og Roger Buch Jensen (red.) *Kommunalvalg*, Odense, Odense Universitetsforlag, pp. 327-342.
- *Buch Jensen, Roger, Niels Ejersbo og Jan H. Hermansen (1998). Svarfordeling fra undersøgelsen af amtsrådsmedlemmer" i *Kommunalpolitiske Studier*, nr. 17. Odense, Odense Universitet.
- *Cranil, Mogens (1994). *Decentraliseringen og selvforvaltning i folkeskolen - De første års erfaringer med folkeskolens nye styrelsesbestemmelser*, København, Forskningsinstituttet for Pædagogik og Uddannelse, Folkeskoleafdelingen.
- *Danmarks Statistik (1995). *Danmark i tal*, København, Danmarks Statistik.
- *Folketinget (1998). *Folketinget efter valget - Den 11. marts 1998*, København, Folketingets Kommunikations- og IT-afdeling.
- *Kjær, Ulrik (2000). "Representativeness and Local Politics in Denmark", i Nirmala Rao (red.) *Representation and community in western democracies*, UK, Macmillan.
- *Kjær, Ulrik (under udgivelse). *Kommunalbestyrelsernes sammensætning - rekruttering og repræsentation i dansk kommunalpolitik*, Ph.D.-afhandling fra SDU-Odense Universitet. Institut for Statskundskab.

4. Svarfordeling

1. Hvad er de vigtigste grunde til, at du gik ind i amtspolitik? Tag venligst stilling til samtlige nævnte grunde. Pct.

	Meget vigtigt	Vigtigt	Mindre vigtigt	Ikke vigtigt	Total	(N)
Jeg har mulighed for at skabe opmærksomhed om behovene hos den gruppe, jeg repræsenterer	23	47	20	10	100	230
Jeg kan gøre et godt stykke arbejde for mit parti/min liste	50	44	5	1	100	235
Arbejdet i amtsrådet gør det muligt at påvirke beslutningerne i visse sager	57	39	4	0	100	237
Amtspolitik giver mulighed for at samarbejde og skabe sociale forbindelser	12	41	37	10	100	232
En god indsats i amtsrådet kan føre mig videre i politik	6	12	39	43	100	233
Det er en samfundspålig at engagere sig i amtspolitik	15	52	25	8	100	236
Jeg kan gøre noget for mit lokalområde	25	39	29	7	100	235

2. Har du en af følgende poster i amtsrådet? Pct.

	Ja	Nej	Total	(N)
Udvalgsformand	18	82	100	238
Næstformand i udvalg	19	81	100	238
Leder af partigruppen i amtsrådet	22	78	100	238
Andet, skriv venligst	19	81	100	238

3. Hvilke(t) udvalg er du medlem af nu? Pct.

	Ja	Nej	Total
Har besvaret spørgsmålet	99	1	100

N=241

4. Hvilke andre poster har du som politisk udpeget af amtsrådet?(f.eks. i drifts- eller institutionsbestyrelser) Pct.

	Ja	Nej	Total
Har besvaret spørgsmålet	90	10	100

N=241

5. Er du medlem af en eller flere af følgende organisationer? Pct.

	Ikke medlem	Medlem centralt	Medlem lokalt/ regionalt	Tidligere medlem	Ikke besvaret	Total
Arbejdstagerorganisationer	25	15	21	8	31	100
Arbejdsgiverorganisationer	48	2	5	3	42	100
Landbrug, skovbrug, fiskeri	41	2	16	2	39	100
Industri, håndværk o.l.	48	1	3	1	47	100
Handel, bank, forsikring, service, transport	40	4	11	2	43	100
Sundheds- og socialområdet	39	5	10	1	45	100
Uddannelse, kultur, internationalt samarbejde	32	8	15	3	42	100
Humanitære organisationer	29	14	15	3	39	100
Religiøse organisationer	41	3	6	1	49	100
Idræts-, ungdoms- og fritidsorganisationer	24	4	36	3	33	100
Andre (græsrods-/samfundsbevægelser)	33	6	11	1	49	100

N=241

6. Har du tillidsposter i nogle af de ovennævnte organisationer? Pct

	Ja	Nej	Total
Tillidsposter i ovennævnte organisationer	61	39	100

N=222

**7. Har du i forbindelse med dit arbejde i amtsrådet haft kontakt til organisationer eller personer inden for:
Pct.**

	Stort set hver uge	Stor set hver måned	Sjældnere	Aldrig	Ikke besvaret	Total
Arbejdstagerorganisationer	12	30	35	10	13	100
Arbejdsgiverorganisationer	4	22	42	15	17	100
Landbrug, skovbrug, fiskeri	3	23	37	20	17	100
Industri, håndværk o.l.	1	21	40	18	20	100
Handel, bank, forsikring, service, transport	4	16	36	20	24	100
Sundheds- og socialområdet	11	29	42	6	12	100
Uddannelse, kultur, internationalt samarbejde	9	29	37	9	16	100
Humanitære organisationer	2	12	42	22	22	100
Religiøse organisationer	1	1	24	48	26	100
Idræts-, ungdoms- og fritidsorganisationer	6	17	41	16	20	100
Medierne	33	31	24	2	10	100
Brugerne/borgere	49	35	6	0	10	100
Andre (græsrods-/samfundsbevægelser)	6	11	20	18	45	100

N=241

8. Hvor stor betydning har kontakt til og drøftelser med organisationer, virksomheder og borgere haft for dine egne synspunkter i amtspolitiske spørgsmål? Pct.

	Meget stor betydning	Stor betydning	Nogen	Mindre betydning	Ingen betydning	Ikke besvaret	Total
Frivillige organisationer	11	24	42	12	4	7	100
Faglige organisationer	9	27	39	12	6	7	100
Arbejdsgiverorganisationer	4	12	38	22	12	12	100
Arbejdstagerorganisationer	6	22	36	16	7	13	100
Erhvervslivet	9	28	33	14	6	10	100
Brugere/borgere	30	44	19	2	0	5	100
Medierne	12	21	34	22	5	6	100

N=241

9. Nedenfor bedes du angive, til hvilket niveau af partiorganisationen du har den største kontakt. (Skriv 1, 2 eller 3, hvor 1 står for største kontakt, 2 står for den næststørste og 3 for den tredjestørste). Pct.

	Størst betydning	Næststørst	Tredjestørst
Den lokale partiorganisation (på kommunalt niveau)	40	44	16
Den regionale partiorganisation (på amtsniveau)	54	40	4
Den nationale partiorganisation	6	16	80
Total	100	100	100
N	232	204	206

10. Hvor stor betydning har kontakt og drøftelser med din partigruppe i amtsrådet for dine egne synspunkter i amtspolitiske spørgsmål? Pct.

Indgår ikke i nogen partigruppe	6
Meget stor betydning	31
Stor betydning	42
Nogen betydning	19
Mindre betydning	2
Ingen betydning	0
Total	100

N=237

11. Hvor stor betydning har amtspartiprogrammet haft for dit arbejde som amtsrådsmedlem? Pct.

Har intet amtspartiprogram	2
Meget stor betydning	33
Stor betydning	36
Nogen betydning	24
Mindre betydning	5
Ingen betydning	0
Total	100

N=238

12. Med udgangspunkt i det parti eller den valgliste som du repræsenterer i amtsrådet, hvor store er forventningerne til, at du skal stemme i overensstemmelse med dine partifæller eller de øvrige på listen? Pct.

Meget store forventninger	29
Store forventninger	53
Beskedne forventninger	9
Det står mig frit at stemme, som jeg vil	9
Total	100

N=234

13. Har du stemt anderledes end flertallet af dine egne partifæller inden for de seneste 2 år?

	Ja	Nej	Total
Stemt anderledes end flertallet af dine egen partifæller	43	57	100

N=229

Antal gange man har stemt anderledes. Pct.

1	38
2	33
3	14
4	2
5	9
6	1
10	3
Total	100

N=88

14. Da du stemte anderledes end dine partifæller, hvilke hensyn var da vigtigst for dig? (Du bedes rangordne de tre vigtigste, hvor 1 angiver det vigtigste hensyn, 2 det næstvigtigste og 3 det tredjevigtigste). Pct.

	Vigtigste hensyn	Næstvigtigste hensyn	Tredjevigtigste hensyn
Ønsket om at beskytte en sektor frem for en anden (f.eks. udd., miljø, sundhed)	1	9	6
Ønsket om at beskytte en virksomhed inden for en sektor	3	2	10
Hensynet til faglige vurderinger	33	23	7
Hensynet til brugerne, som bliver berørt	30	18	15
Hensynet til eget lokalområde	6	11	13
Hensynet til amtet som helhed	8	16	18
Hensynet til amtets økonomi	6	9	16
Ideologiske konflikter internt i partiet	4	9	10
Andre grunde	9	3	5
Total	100	100	100
N	100	79	82

15. Hvor ofte har du i gennemsnit kontakt til følgende instanser? (Sæt venligst kryds ved hvert udsagn). Pct.

	Stort set hver uge	Stor set hver måned	Sjældnere	Aldrig	Total	(N)
Medlemmer af Folketinget fra samme parti og amt, som du repræsenterer	9	64	26	1	100	235
Medlemmer af Folketinget fra andet parti, men fra samme amt, som det du repræsenterer	2	13	61	24	100	234
Ministre i regeringen	2	14	53	31	100	229
Embedsmænd i ministerier/ direktorater	3	10	55	32	100	233
Statsamtmanden	0	15	26	59	100	231
Din amtslige partiorganisation/andre amtsrådsmedlemmer fra det parti, som du repræsenterer	51	44	4	1	100	235
Andre partier/amtsrådsmedlemmer fra andre partier, end det du repræsenterer	42	43	14	1	100	235
Amtsdirektøren	28	48	22	2	100	235
Forvaltninger i amtet	63	34	3	0	100	236
Institutioner i amtet	30	44	23	3	100	235
Partiorganisationen i egen kommune	18	62	18	2	100	237
Borgmesteren i den kommune, hvor du bor	20	31	39	10	100	236
Kommunaldirektøren i den kommune, hvor du bor	14	14	44	28	100	236
Repræsentanter for erhvervslivet	10	37	42	11	100	238

16. Hvor stor betydning har kontakt til og drøftelser med private virksomheder og repræsentanter i den statslige, kommunale og amtslige administration haft for dine egne synspunkter i amtpolitiske spørgsmål? Pct.

	Meget stor betydning	Stor be- tydning	Nogen	Mindre betydning	Ingen betydning	Total	(N)
Private virksomheder	8	25	38	21	8	100	232
Statslige repræsentanter/instanser	0	12	49	31	8	100	232
Amtslige repræsentanter/instanser	9	35	41	12	3	100	234
Kommunale repræsentanter/instanser	5	27	45	18	5	100	233

17. Har du i dit arbejde som amtspolitiker kontakt til repræsentanter for internationale organisationer eller fra andre lande? Pct.

	Ja	Nej	Total
Har kontakt til repræsentanter for internationale organisationer	41	59	100

N=236

18. Hvis ja, hvor har du da internationale kontakter? (Sæt gerne flere kryds) Pct.

	Ja	Nej	Total
Andre regioner i Norden	59	41	100
Regioner i andre EU-lande	67	33	100
Institutioner inden for EU-systemet	36	64	100
Regioner i Østeuropa	46	54	100
Regioner i de baltiske lande	37	63	100
Regioner i andre dele af verden	10	90	100
Faglige organisationer/institutioner	8	92	100
Partier i andre lande	16	84	100
Andre	0	100	100

N=95

19. Som amtsrådsmedlem, ser du da først og fremmest dig selv som repræsentant for landsdelen, amtet, kommunen, dit parti eller din erhvervs- eller faggruppe? (Rangorden venligst de tre vigtigste, hvor 1 angiver det vigtigste, 2 det næstvigtigste og 3 det tredjevigtigste). Pct.

	Vigtigste repræsentant	Næstvigtigste repræsentant	Tredjevigtigste repræsentant
For din landsdel	4	8	24
For dit amt	46	38	12
For din kommune	3	19	33
For dit parti	44	29	21
For din erhvervs- eller faggruppe	1	5	8
Andre	2	1	2
Total	100	100	100
N	213	207	209

20. Nedenfor er opstillet en række udsagn om amtet og amtspolitikken. Du bedes angive i hvilken grad, du er enig eller uenig i, at amtet har ændret sig på følgende områder i 90'erne? Pct.

	Helt enig	Delvis enig	Hverken enig eller uenig	Delvis uenig	Helt uenig	Ved ikke	Total	(N)
Det politiske arbejde har fået en mere overordnet karakter	17	48	20	10	4	1	100	234
Ideologiske og partipolitiske spørgsmål har fået mindre betydning i amtet	9	43	16	22	10	0	100	235
Amtet er blevet vigtigere for befolkningen de seneste år	20	37	18	15	9	1	100	236
Staten har mere indflydelse på amtspolitikken end tidligere	35	45	12	5	3	0	100	235
Amtspolitikkerne har fået øget indflydelse på amtspolitiske spørgsmål	6	30	29	24	8	3	100	235
Der er blevet færre enkeltsager på amtsrådets dagsorden	15	34	24	14	10	3	100	235
Administrationen har fået mere indflydelse	19	34	29	10	6	2	100	234
Det politiske arbejde kræver større faglig viden	36	45	10	5	2	2	100	236
Amtspolitikken bliver styret mere og mere fra toppen	18	40	22	12	8	0	100	235
Arbejdsbyrden er blevet mindre for politikerne	1	3	8	24	60	4	100	236
De seneste års reformer har ikke haft nogen konsekvenser for det politiske arbejde	3	12	23	27	31	4	100	236
Afstanden mellem amtspolitikere og borgere er blevet mindre	4	32	28	26	9	0	100	236

21. Hvor hensigtsmæssig er den nuværende politiske organisering i amtet i forhold til dit arbejde som amtspolitiker? Pct.

Meget hensigtsmæssig	21
Hensigtsmæssig	49
Nogenlunde hensigtsmæssig	20
Ikke særlig hensigtsmæssig	10
Total	100

N=221

Begrund venligst svaret: Pct.

	Ja	Nej	Total
Har begrundet svaret	39	61	100

N=241

22. Opgavefordelingen mellem stat, amt, kommune og erhvervsliv er under stadig debat. Anfør venligst om du er enig eller uenig i nedenstående påstande: Pct.

	Enig	Hverken enig eller uenig	Uenig	Ved ikke	Total	(N)
Staten bør overføre flere opgaver til amterne	61	19	20	0	100	237
Amterne bør overføre flere opgaver til staten	7	16	76	1	100	234
Amterne bør overtage flere opgaver fra kommunerne	20	29	50	1	100	235
Amterne bør afgive flere opgaver til kommunerne	39	32	28	1	100	236
Amterne bør samarbejde mere med kommunerne om løsning af opgaver	87	11	2	0	100	235
Amtet bør udlicitere mere	48	19	33	0	100	237
Amtet bør privatisere mere	35	16	49	0	100	233
Amtet bør oprette flere aktieselskaber	15	20	61	4	100	233

23. Hvor vigtigt mener du, at arbejdet knyttet til planlægning/udvikling er i det nuværende amtsråd? Pct.

Meget vigtigt	60
Vigtigt	37
Mindre vigtigt	3
Ikke vigtigt	0
Total	100

24. Hvor vigtigt mener du, at arbejdet knyttet til planlægning/udvikling bør være for amtsrådet i næste periode? Pct.

Meget vigtigt	65
Vigtigt	31
Mindre vigtigt	3
Ikke vigtigt	1
Total	100

25. Hvorledes er det generelle udgiftsniveau i amtet reelt blevet fastlagt de seneste 2- 3 år? (Rangorden venligst de tre vigtigste, hvor du skriver 1 ud for det, som efter din mening er vigtigst, 2 for næstvigtigst og 3 for tredjevigtigst). Pct.

	Vigtigst	Næstvigtigst	Tredjevigtigst
Staten fastsætter det generelle niveau	36	16	15
Både amt og stat fastsætter det generelle niveau	41	35	12
Amtspolitikerne fastsætter selv det generelle niveau	17	26	29
Administrationen fastsætter det generelle niveau	1	6	20
Få ændringer fra år til år, niveauet fra foregående år følges stort set	4	17	23
Ved ikke	1	0	1
Total	100	100	100
N	241	224	214

26. Nedenfor er opført en række amtslige udgiftsområder. Angiv venligst om du synes amtet burde bruge mere eller mindre på nedenstående områder. Angiv *tre* områder, som du mener burde have mere, og *tre* områder, som du mener burde have mindre for at finansiere stigningen på de nævnte områder. Pct. (Sæt 3 kryds i hver række)

	Mere	Mindre
Socialområdet	17	4
Kollektiv trafik	4	11
Vejvæsen	8	7
Miljø	7	8
Sygehus	22	3
Sygesikring	2	10
Psykatri	14	1
Undervisning	9	1
Kultur	7	8
Erhvervspolitik	7	10
Internationale forhold	2	11
Administration	0	23
Økonomi (dækker hele amtet, budget/regnskab)	1	3
Total	100	100
N	642	596

Bemærk, at hvis en respondent har sat flere end 3 krydser i en række, er respondentens svar ikke med i procentudregningen.

27. Hvad har været den vigtigste opgave, som du har arbejdet med i indeværende periode? Pct.

	Ja	Nej	Total
Har angivet den vigtigste opgave	81	9	100

N=241

28. Tænk på en vanskelig sag du arbejder med eller har arbejdet med i amtsrådet/udvalget. Hvad mener du har været (eller er) de væsentligste hindringer for løsningen af opgaven? (Du bedes rangordne de tre vigtigste, hvor 1 angiver det vigtigste, 2 det næstvigtigste, og 3 det tredjevigtigste). Pct.

	Vigtigste hindringer	Næstvigtigste hindringer	Tredjevigtigste hindringer
Tekniske/faglige problemer	6	17	24
Økonomiske problemer	42	24	18
Politiske stridigheder, modsætninger partierne/grupperne imellem	28	28	21
Stridigheder mellem forskellige geografiske egne af amtet	16	24	23
For lidt kapacitet i administrationen	1	3	9
Andre problemer	7	4	5
Total	100	100	100
N	236	205	195

29. Hvordan vil du vurdere din egen samlede indflydelse i amtsrådet sammenlignet med dine kolleger? Pct.

Meget stor indflydelse	10
Stor indflydelse	35
Nogen indflydelse	48
Lille indflydelse	7
Ingen indflydelse	0
Total	100
N=235	

30. Amtspolitikerer må nødvendigvis prioritere mellem forskellige opgaver i sit daglige arbejde. Hvilke opgaver mener du, at politikerer specielt bør lægge vægt på? (Tag venligst stilling til hver af følgende opgaver). Pct.

	Meget stor vægt	Stor vægt	Nogen vægt	Lille vægt	Ingen vægt	Total	(N)
Være informeret om synspunkter fra borgerne	26	57	17	0	0	100	234
Sætte nye problemer på dagsordenen	15	43	34	8	0	100	234
Medvirke til at gennemføre vedtagne politiske beslutninger	33	44	16	6	1	100	235
Formulere klare målsætninger for amtets virksomhed	45	44	10	1	0	100	235
Evaluere amtets aktiviteter	20	47	30	3	0	100	235
Gennemføre det program han/hun er valgt på	28	43	25	4	0	100	235
Være talerør for sit parti eller liste	32	35	27	6	0	100	234
Sikre samarbejde på tværs af partigrænser	19	48	28	5	0	100	232
Have klare visioner for, hvordan amtet skal udvikle sig på lang sigt	47	43	9	1	0	100	231
Være talerør for det lokalområde, hvor han/hun er valgt	11	20	37	26	6	100	233
Forsvare trufne beslutninger udadtil	16	36	36	11	1	100	235
Fastlægge regler og rutiner for forvaltningens virksomhed	11	27	33	25	5	100	233
Engagere sig i behandlingen af enkeltsager	4	12	37	38	9	100	234
Være talsmand overfor pressen	17	22	39	21	1	100	235
Tiltrække ressourcer fra overliggende myndighed	12	27	35	22	4	100	234

31. Hvor går efter din mening de vigtigste konfliktlinier i amtsrådet? (Rangorden de tre vigtigste, hvor 1 angiver den vigtigste, 2 den næstvigtigste og 3 den tredjevigtigste). Pct.

	Vigtigste konfliktlinie	Næstvigtigste konfliktlinie	Tredjevigtigste konfliktlinie
Mellem politiske partier	43	32	24
Mellem geografiske områder	24	28	40
Mellem sektorer (f.eks. uddannelse, miljø, sundhed)	29	38	33
Andet svar	4	2	3
Total	100	100	100
N	233	229	217

32. Hvilke konflikter gør sig efter din mening mest gældende på følgende sagsområder? (Tag venligst stilling til hvert af nedenstående områder). Pct.

	Parti konflikter	Geografiske konflikter	Konflikter mellem sektorer	Total	(N)
Socialområdet	33	15	52	100	200
Kollektiv trafik	43	51	6	100	218
Vejvæsen	26	61	13	100	217
Miljø	75	13	12	100	217
Sygehus	25	53	22	100	214
Sygesikring	28	16	56	100	187
Psykiatri	26	23	51	100	200
Undervisning	28	43	29	100	209
Kultur	54	28	18	100	211
Erhvervspolitik	49	33	18	100	216
Internationale forhold	53	11	36	100	186
Administration	48	4	48	100	200
Økonomi (dækker hele amtet, budget/regnskab)	67	6	27	100	203
Udlisitering	96	1	3	100	215

33. Hvordan synes du, at et medlem af amtsrådet bør handle, hvis han eller hun oplever en konflikt mellem sin egen holdning og den amtslige partiorganisations holdning? Pct.

Politikeren bør følge sin egen holdning	79
Politikeren bør følge den amtslige partiorganisations holdning	21
Total	100

N=224

34. Hvordan synes du, at et medlem af amtsrådet bør handle, hvis der er konflikt mellem medlemmets egen holdning og vælgernes holdning i amtet? Pct.

Politikeren bør følge sin egen holdning	92
Politikeren bør følge vælgernes holdning	8
Total	100

N=227

35. Hvordan synes du, at et medlem af amtsrådet bør handle, hvis der er konflikt mellem vælgernes holdning i amtet og den amtslige partiorganisations holdning? Pct.

Politikeren bør følge vælgernes holdning	42
Politikeren bør følge den amtslige partiorganisations holdning	58
Total	100

N=216

36. Hvordan synes du, at et medlem af amtsrådet bør handle, hvis der er konflikt mellem holdningen i partiets amtsorganisation og holdningen i den lokale partiorganisation, hvor amtsrådsmedlemmet selv er medlem? Pct.

Politikeren bør følge amtsorganisationens holdning	60
Politikeren bør følge holdningen i den lokale partiorganisation, hvor han/hun selv er medlem	40
Total	100

N=216

37. Sundhedsydelse er et område, hvor private virksomheder og frivillige organisationer kan tænkes at konkurrere med amtet. Der er argumenter for og imod udlicitering af sådanne opgaver. Nedenfor beder vi dig oplyse, om du er mest enig i påstand A eller B. Pct.

Mest enig i påstand A: <i>Udlicitering fører til lavere omkostninger pr. bruger</i>	50
Mest enig i påstand B: <i>Udlicitering giver ikke lavere omkostninger af betydning</i>	50
Total	100

N=235

Mest enig i påstand A: <i>Udlicitering fører til krav om større effektivitet og dermed til dårligere kvalitet for borgerne</i>	26
Mest enig i påstand B: <i>Udlicitering betyder, at amtet klargør kvalitetskravene og derved styrer kvaliteten</i>	74
Total	100

N=230

Mest enig i påstand A: <i>Udlicitering styrker den politiske styring og kontrol</i>	44
Mest enig i påstand B: <i>Udlicitering svækker den politiske styring</i>	56
Total	100

N=224

38. Amtets funktion og fremtid er under stadig debat. Hvilke forandringer tror du vil være hensigtsmæssige, hvis amtet skal fungere bedre? (Tag venligst stilling til alle nedenstående faktorer). Pct.

	Helt enig	Delvis enig	Hverken enig eller uenig	Uenig	Ved ikke	Total	(N)
Flere fagfolk/eksperter i amtsrådet	3	10	18	68	1	100	235
Stærkere politiske partier på amtsniveau	15	32	32	21	0	100	232
Større selvstyre for amtet	45	41	8	6	0	100	238
Større amter	19	18	20	40	3	100	235
Udvikling af det internationale samarbejde	7	28	38	23	4	100	234
Overførsel af statens regionale administration til amtet	28	37	17	15	3	100	232
Nedlæggelse af amterne	12	5	9	71	3	100	234

(Der havde desværre indsnæget en fejl i spørgeskemaet, hvilket betyder at uenig-kategorien ikke kan opdeles)

39. Har du andre forslag til ændringer, som kan være hensigtsmæssige for amtet? (Skriv venligst). Pct.

	Ja	Nej	Total
Har andre forslag	21	79	100

N=241

40. Spørgsmålet om sammenlægning af amter er fra tid til anden på den politiske dagsorden. Tag udgangspunkt i påstandene nedenfor og angiv i hvilken grad du mener, at det er grunden til, at spørgsmålet er kommet på dagsordenen i Danmark. Pct.

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	I ringe grad	Slet ikke	Ved ikke	Total	(N)
Koordinationsproblemer i de enkelte amter	11	37	17	22	7	6	100	225
Øget krav til effektivitet og økonomiske besparelser i den offentlige sektor	40	40	8	7	4	1	100	229
Politisk vilje til at skabe mere demokrati og borgerindflydelse	9	14	25	28	22	2	100	225
Der er for mange amter	18	28	14	15	22	3	100	228
Øget internationalisering	10	28	19	22	16	5	100	225
Mediernes generelle søgelys på amtet	20	39	21	10	9	1	100	228

41. Man diskuterer undertiden behovet for at slå nogle af landets amter sammen til større regioner. Er der efter din opfattelse behov for at slå amter sammen eller ej? Pct.

Ja, der er behov for at slå amter sammen	34
Nej, der er ikke behov for at slå amter sammen	60
Ved ikke	6
Total	100

N=234

42. Hvad vil din holdning være til, at dit amt lægges sammen med et eller flere naboamter? Pct.

Jeg vil være tilhænger af en sammenlægning	34
Jeg vil være modstander af en sammenlægning	59
Ved ikke	7
Total	100

N=232

43. Man diskuterer undertiden behovet for at slå nogle af landets kommuner sammen til større kommuner. Hvad er din holdning til det spørgsmål? Pct.

Ja, der er behov for at slå kommuner sammen	68
Nej, der er ikke behov for at slå kommuner sammen	27
Ved ikke	5
Total	100

N=235

44. Går du ind for eller er du imod, at din kommune lægges sammen med en eller flere nabokommuner? Pct.

Jeg går ind for en sammenlægning	52
Jeg er modstander af en sammenlægning	40
Ved ikke	8
Total	100

N=237

45. Er du villig til at genopstille ved næste amtsrådsvalg?Pct.

	Ja	Nej	Total
Villig til at genopstille	87	13	100

N=215

Begrund venligst svaret: Pct.

	Ja	Nej	Total
Har begrundet svaret	70	30	100

N=241

46. Mange er optaget af spørgsmålet om amtspolitikeres arbejdsforhold. Når du ser tilbage på dine erfaringer som amtspolitiker, hvor tilfreds er du da med dine arbejdsforhold? Pct.

Meget tilfreds	27
Nogenlunde tilfreds	58
Mindre tilfreds	11
Utilfreds	4
Total	100

N=240

47. Hvis du skulle foreslå et eller flere tiltag til at forbedre arbejdsforholdene for amtspolitikere, hvad ville du foreslå? Pct.

	Ja	Nej	Total
Har foreslået forbedringer	64	44	100

N=241

48. Hvor mange år har du været medlem af amtsrådet: _____ år. Pct.

Længste medlemskab	Korteste medlemskab	Gennemsnit
35	1	7,4

N=241

49. Sidder du i kommunalbestyrelsen? Pct.

	Ja	Nej	Total
Sidder i kommunalbestyrelsen	26	74	100

N=238

Hvis ja, hvor mange år har du i alt siddet i kommunalbestyrelsen? _____ år.

Længste medlemskab	Korteste medlemskab	Gennemsnit
38 år	0 år	14,5 år

N=83

50. Hvor mange år har du deltaget i partiarbejde på kommunalt niveau? Ca. _____ år.

Højeste anciennitet i partiarbejde	Korteste anciennitet i partiarbejde	Gennemsnit
42 år	0 år	19,0 år

N=225

51. Hvor mange år har du deltaget i partiarbejde på amtsniveau? Ca. _____ år.

Højeste anciennitet i partiarbejde	Korteste anciennitet i partiarbejde	Gennemsnit
40 år	0 år	12,0 år

N=237

52. Hvor længe har du ca. boet i kommunen, amtet og landsdelen?

Kommunen: Ca. _____ år.

Boet længst i kommunen	Boet kortest i kommunen	Gennemsnit
67 år	1 år	31,2 år

N=237

Amtet: Ca. _____ år.

Boet længst i amtet	Boet kortest i amtet	Gennemsnit
67 år	6 år	35,8 år

N=236

Landsdelen: Ca. _____ år.

Boet længst i landsdelen	Boet korteste i Landsdelen	Gennemsnit
70 år	6 år	39,4 år

N=221

53. Hvor meget af din tid går til politisk arbejde (både i amtsrådet og i øvrigt) i løbet af en "typisk" uge? _____ timer pr. uge.

Bruger mest tid	Bruger mindst tid	Gennemsnit
80 timer pr. uge	4 timer pr. uge	28,9 timer pr. uge

N=240

54. I hvilket år er du født? _____

Ældste	Yngste	Gennemsnit
89 år	24 år	54,1 år

N=241

55. Hvilken skoleuddannelse har du: Pct.

Folkeskole	23
Gymnasie	5
Universitets- eller anden videregående uddannelse	37
Andet	35
Total	100

N=241

56. Hvilket af nedenstående erhverv er du beskæftiget ved? Pct.

Landbrug, skovbrug, gartneri	14
Fiskeri	4
Håndværk, industri, bygge eller anlæg	6
Handel, bank, forsikring	2
Private serviceydelser (hotel, frisør mv.)	1
Luft-, sø- & landtransport, post, telegraf, telefon	8
Offentlig administration i kommune eller amt	0
Offentlig administration i centraladministrationen	19
Undervisning, forskning	10
Tjenestemand, politi, forsvar, sundhedsvæsen, kirke	10
Ude af erhverv	15
Andet erhverv:	11
Total	100

N=224

5. Bilag 1 - Følg brev til amtsrådsmedlemmer

6. Bilag 2 - Rykkerbrev til amtsrådsmedlemmer

Forskningsprojektet "Amtspolitik i Skandinavien"

Den 11.11.1999

For et stykke tid siden modtog De et spørgeskema fra forskningsprojektet "Amtspolitik i Skandinavien" omhandlende Deres arbejde som amtsrådspolitiker i Danmark.

Undersøgelsen tager udgangspunkt i de betydelige ændringer, der er foretaget på det regionale niveau i de seneste ti år, såsom tilpasning til Europa og det øgede krav om effektivisering af den offentlige sektor. Dette er bl.a. udmøntet i en debat om reformering af amtskommunerne. Situationen er ens for Norge, Sverige og Danmark, og målet med denne undersøgelse er at skabe et overblik over de konsekvenser, de nye udfordringer har for det amtslige demokrati. Centralt i studiet er, hvilke roller amtskommunen og amtspolitikere udfylder i vores forvaltningssystem og den videre organisering og udvikling for amtet.

Denne undersøgelse vil være med til at kvalificere diskussionerne om amternes fremtid dels i en dansk sammenhæng og dels i et skandinavisk perspektiv.

Vi har på nuværende tidspunkt fået en stor del af spørgeskemaerne retur, men for at undersøgelsen kan repræsentere alle amter og alle partier, og dermed ikke giver et skævt billede af danske amtspolitikere, er det vigtigt, at vi får svar fra alle.

Vi vedlægger et nyt spørgeskema i tilfælde af, at det gamle er bortkommet, og anmoder Dem om at returnere dette i udfyldt stand snarest muligt i vedlagte svarkuvert.

Har De allerede returneret spørgeskemaet, beklager vi meget vores henvendelse, og beder Dem naturligvis se bort fra denne.

Har De spørgsmål i øvrigt, kan De kontakte forskningsassistent Steffen Petersen på tlf: 65 50 32 75.

Med venlig hilsen

Forskningsprojektet "Amtspolitik i Skandinavien"

Niels Ejersbo
Adjunkt

Roger Buch Jensen
Adjunkt

7. Bilag 3 - Telefonrykker til amtsrådsmedlemmer

Anden rykker til Amtspolitikere vedr. projektet "Amtspolitik i Skandinavien": benyttet fra mandag den 29. november 1999.

Goddag - mit navn er XXX. Jeg ringer angående et grønt spørgeskema om amtspolitik i Skandinavien.
(vent 1 sekund for reaktion)

(Træffer jeg XXX)

1. *Nej* ⇒ hvornår kan jeg træffe XXX hjemme _____
2. *Ja* ⇒ præsentation igen)

For et stykke tid siden modtog du et spørgeskema fra Norges Forskningsråds skandinaviske undersøgelse af amterne i det politiske system. (Syddansk Universitet)

Vi har desværre ikke modtaget dit svar, og da det er utroligt vigtigt for undersøgelsens resultater, at alle grupper er repræsenteret, vil jeg høre om du har mulighed for at udfylde spørgeskemaet?

1. *Ja jeg udfylder* ⇒ det lyder godt - du skal have mange tak!
2. *Nej, det har jeg ikke...*

Undskyld jeg forstyrrede, (undskyld ulejligheden)

Farvel

- Hvis interviewereren føler, det er mere naturligt at anvende De-form gøres det.
- Det anbefales at gennemlæse informationsarket, så eventuelle spørgsmål kan besvares
- - Repræsentativitet
- - Vigtigt at der bliver svaret fra flest mulige, idet man undgår skævhed i svar
(alle partier skal være repræsenteret, alle geografiske egne af landet, køn, aktivitetsniveauet mv.)

Vigtigt for undersøgelsen, at der er så bred en repræsentativitet som mulig. Også set i lyset af at det er et komparativt studie af Skandinavien, hvori det er vigtigt, at Danmark ikke skiller sig ud ifht. Norge og Sverige med hensyn til svarprocenten. De har på nuværende tidspunkt en højere svarprocent, end vi har. (68%).